

Comunitat lingüística i conflicte lingüístic: revisió d'uns termes sociolingüístics respecte al discurs valencià

Hanna Budig (Alacant / Bamberg)

■ 1 Introducció: identitat, pluralitat i polarització dins del domini lingüístic català¹

Però ara, al País Valencià, ¿qui és només “valencià”? No ens enganyem: no hi ha cap valencià que sigui exclusivament valencià. Ser valencià és ser alguna cosa més que valencià; és ser dels “Para ofrendar nuevas glorias a España”, o és ser “catalanista”. Es tracta d'una tria “nacional”. (Fuster, 1996: 169s.)

La realitat sociocultural de la “comunitat lingüística catalana”,² tan estretament lligada a la pràctica lingüística i a l'autopercepció, torna a gaudir d'una gran rellevància política. És una qüestió que es veu adreçada cada dia per més catalans, que reivindiquen el seu reconeixement com a poble amb una llengua, història i cultura pròpies, caracteritzat a més per ser una gran potència econòmica. Aquestes característiques conformen la base de la reivindicació del dret a configurar la seua pròpia realitat, en forma d'un nou estat: *Catalunya, nou estat d'Europa?*

Però aquesta problemàtica no es limita al Principat. Tot i que molts catalans reclamen la independència de la seua regió, els arguments històrics, culturals i lingüístics que esgrimeixen afecten tot un territori que va

1 Aquest treball s'ha fet al si de del Programa de Doctorat internacional “Intercultural and Historical Transfers in Medieval Mediterranean Europe” (<<http://www.ivitra.ua.es/doctorado/doctorado.htm>>) de l'Institut Superior d'Investigació Cooperativa IVITRA [ISIC/2012/022], Universitat d'Alacant, i del projecte d'investigació Prometeo-II/2014/018 (Programa Prometeo de la Generalitat Valenciana per a Grups d'Investigació en I+D d'Excel·lència, cofinançat pel FEDER de la UE).

2 Utilitze l'expressió *comunitat lingüística catalana* entre cometes, perquè la unitat lingüística que representa és controvertida des d'un punt de vista polític i conceptual. Per a referir-me a aquest domini lingüístic de forma neutra utilitzaré el terme *catalanofonia*.

més enllà dels límits de la comunitat autònoma. No hem d'oblidar que el domini lingüístic català inclou pràcticament tota la costa mediterrània, Catalunya, València, la Franja de Ponent, Andorra,³ les Illes Balears, la Catalunya Nord i l'Alguer. De manera que la comunitat lingüística de parla catalana pot definir-se com un espai supraregional amb una llengua comuna, però amb variants diverses, on el fet lingüístic, i el discurs social⁴ que s'hi associa, són ben diferents depenent de les regions.

L'objecte d'estudi del meu article és la situació a la Comunitat Valenciana, on des del final del Franquisme han sorgit diverses forces de caire tradicionalista i regionalista que han desenvolupat un discurs cada vegada més anticatalà. Aquestes forces, que amb el seu discurs pretenen reafirmar la identitat valenciana i la “independència lingüística”⁵ pel que fa al Principat, van assolir la majoria absoluta amb la victòria electoral del *Partit Popular de la Comunitat Valenciana* (PPCV) el 1995.⁶ Aquest discurs s'oposa a una concepció pancatalanista i catalanòfila de la catalanofonia, com la que van proposar alguns intel·lectuals valencians durant els anys 60 i que va trobar bastant difusió social. Aquesta concepció es pot trobar, per una banda, en la descripció sociolingüística de la situació precària del català en el context històric i sociopolític espanyol en forma de *Conflicte lingüístic* (Aracil, 1965; Ninyoles, 1969) i, per altra, en la tematització crítica i autoreflexiva dels

3 Sobre la història i la situació lingüística a Andorra, vegeu Sinner (2004).

4 En aquest context, el terme *discurs* s'ha d'entendre en sentit sociològic ampli, és a dir, com un “context, norma o estructura” social que representa els successos i afirmacions predominants “en una època a un lloc” concret (Keller, 2011: 82).

5 En sentit estricte, és massa general parlar de llengua en aquest context. Seria més adequat emprar la diferenciació proposada per Kailuweit (1990) entre els termes *Genolekt* (varietat oral parlada de forma espontània) i *Grammolekt* (varietat estàndard nomativitzada). De manera que el secessionisme valencià es podria definir com una competició provocada políticament entre el gramolecte valencià i el gramolecte català. Aquesta competició té com a objectiu l'establiment d'un ús i una consciència lingüístics diferents dels catalans. Si tenim en compte la semblança dels genolectes de les dues varietats i la política lingüística de la Generalitat Valenciana, que bandeja el català en favor del castellà, en el cas de la llengua valenciana seria més correcte parlar de *Politolekt*, terme encunyat per Berschin / Radatz (2015).

6 La dreta va aconseguir la majoria absoluta el 1995 gràcies a un pacte (el Pacte del Pollastre) del PPCV amb el partit regionalista-anticatalanista Unió Valenciana i va desbancar així els socialistes, que governaven des de 1983. Durant els anys següents el PPCV va aconseguir absorbir aquesta força política i posicionar-se en el centre d'un valencianisme espanyolista i anticatalà (vegeu Flor, 2011: 115–125). A Mallorca i Aragó, els governs conservadors també van aconseguir imposar un discurs anticatalà (vegeu Viadel, 2009: 401–225).

particularismes i conflictes regionals a València, així com la seua contextualització històrica i sociocultural dins dels *Països Catalans* (Fuster, 1962).

A diferència dels treballs d'investigació que s'han dut a terme fins ara —sobretot a Catalunya, però també a València—, que, depenent del posicionament de l'autor, destacaven les semblances o diferències de les dues regions i es caracteritzaven per una argumentació de caire normatiu,⁷ en aquest treball intentarem descriure la relació conflictiva entre els parlants del genoclecte “valencià-català”, a fi de desenvolupar una perspectiva objectiva i descriptiva sobre el controvertit concepte polític de “comunitat lingüística catalana”. Amb aquest objectiu, analitzarem i revisarem de forma crítica les definicions sociolingüístiques de *comunitat lingüística* i *conflicte lingüístic*, des d'una perspectiva de l'anàlisi del discurs. Com a resultat d'aquesta revisió, arribarem als conceptes de *comunitat discursiva* i *discurs identitari*, els quals ens ofereixen un nou enfocament per a la investigació, que té en compte tant els aspectes socials, com es aspectes cognitius i lingüístics del conflicte.

■ 2 Comunitat lingüística i comunitat discursiva

La identitat o la nacionalitat valenciana, així com la llengua o la comunitat lingüística que s'hi associen, no són fàcils de determinar, a causa de la polèmica que les envolta. Des del punt de vista de la lingüística, la qüestió no planteja cap dubte (Raith, 2004: 143s.): Es pot determinar l'homogeneïtat d'un sistema lingüístic a partir de la investigació i la comparació de les estructures lingüístiques, l'evolució i la variació. En aquesta línia, Bloomfield (1933: 29) defineix una comunitat lingüística (*speech-community*) com a “[a] group of people who use the same system of speech-signals”. Pel que fa a la Filologia Romànica, l'homogeneïtat estructural dels diversos dialectes del diasistema català és clara, cosa que permet als lingüistes de determinar la unitat i els límits de la catalanofonia (Pradilla Cardona, 2010: 165). Però, alhora, és ben conegut el fenomen —que es torna a demostrar amb els cas valencià— que la continuïtat lingüística no és cap garantia perquè els parlants d'un determinat genoclecte s'identifiquen amb la comunitat lingüística.

7 Aquesta tendència es troba fins i tot en els treballs escrits en alemany sobre aquest tema, vegeu Voss (2002) com a representant de la posició valencianista i Doppelbauer (2006) com a representant de la pancatalanista.

Des d'un punt de vista purament filològic, el secessionisme lingüístic a la Comunitat Valenciana no seria explicable (Radatz, 1993). De manera que proposem adoptar la Teoria de la contingència “cultural” suggerida per Reckwitz (2004), que pren en consideració

[l]es classificacions simbòliques, codis culturals i horitzons de significat implícits i, normalment, no conscients que s'expressen mitjançant les diferents pràctiques humanes — en diferents èpoques i espais— i les fan possibles. (Reckwitz, 2004: 3)⁸

Aquesta perspectiva ens permet conceptualitzar el català com a un sistema de realitats socials i lingüístiques construïdes mitjançant el discurs. Idea que ens permet anar més enllà de la definició tradicional essencialista de la “identitat ètnica” (Gusmani, 1999: 333).⁹

Atès que les argumentacions culturals i històriques que parteixen de l'existència fàctica d'una “comunitat lingüística catalana” *sui generis* no són massa útils per a la comprensió del conflicte —tenint en compte la dissonància evident entre “valencians” i “catalans” quant a la qüestió lingüística i identitària—, seguint la línia de Gumperz (1962) Pradilla Cardona (2012: 166s.) proposa que seria més productiu parlar de *comunitat comunicativa* o *comunitat de parla*, és a dir, d'una comunitat que es comunica realment a través de determinats signes i regles lingüístics. Segons aquesta terminologia, es podria distingir entre diferents espais funcionals i simbòlics: “La suma de les comunitats de parla defineix la comunitat lingüística” (*ibid.*: 176). En aquest sentit, la comunitat lingüística catalana seria el domini lingüístic català. Tot i que la llengua comuna permet la interacció comunicativa en aquest àmbit, les diverses comunitats de parla li atorguen poc valor simbòlic i funcional a causa de la divisió político-administrativa de les diverses regions on es parla català. En canvi, la llengua emprada per una comunitat de parla pot gaudir de molt valor a causa de la seua quotidianitat i pot provocar un lligam emocional i identitari molt fort a una determinada regió. De manera que un individu se sent “català”, “mallorquí” o “valencià” i, per tant, anomena la seua llengua “català”, “mallorquí” o “valencià”.

8 En l'original: “die impliziten, in der Regel nicht bewussten symbolischen Ordnungen, kulturellen Codes und Sinnhorizonte, die in unterschiedlichsten menschlichen Praktiken – verschiedener Zeiten und Räume – zum Ausdruck kommen und diese ermöglichen”.

9 Fem servir l'expressió “essencialista” en el sentit proposat per Janicki (2008: 417): “I refer to the essentialist view of meaning and definitions, that is, roughly, the view that words have essential meanings and that one correct definition of a word/concept is in principle possible”.

Malgrat això, aquesta mena d'autodenominació territorial no exclou necessàriament la pertinença a una comunitat lingüística, cultural i històrica.¹⁰ La distinció entre comunitat de parla i comunitat lingüística proposada per Pradilla Cardona (2012) resulta molt productiva per a les meues reflexions, ja que se centra en la interacció sociocultural real i no en la interintel·ligibilitat que ve donada per la llengua comuna, com fa l'argumentació lingüística. En canvi, considerem necessari completar la seua diferenciació entre relacions properes i llunyanes dins d'una comunitat lingüística amb altres factors. Atès el caràcter polèmic que ha pres el discurs desenvolupat a València des dels anys de la Transició, considerem que és imprescindible tenir en compte el contingut i el context d'aquest enfrontament (introduït de forma implícita amb el terme *comunitat de parla*). De manera que la perspectiva de l'anàlisi del discurs s'adiu molt bé a l'objectiu de retre compte del fenomen valencià-català en tota la seua dimensió. Aquesta perspectiva se centra en la construcció lingüístico-discursiva de la realitat i, com a conseqüència, en les estructures de poder que propaguen el discurs social i modelen la percepció de la societat.¹¹ Així, el valor simbòlic que s'atorga a la llengua d'una comunitat, articulat mitjançant el discurs polític i social, es converteix en el punt central de l'anàlisi dels conflictes que sorgeixen en una comunitat lingüística. M'agradaria adoptar també el terme *comunitat discursiva* proposat per Warnke i Spitzmüller (2008), ja que combina la perspectiva del context sociopolític amb l'enfrontament lingüístic i cognitiu present en la catalofonia. Amb aquest terme, Warnke i Spitzmüller fan referència explícita

a les noves conceptualitzacions que defineixen les comunitats lingüístiques no com a grups homogenis, sinó com a entitats dinàmiques interconnectades, en què s'insereixen voluntàriament els parlants. (Warnke / Spitzmüller, 2008: 34)¹²

10 Fuster (1962) ha descrit i analitzat de forma crítica l'evolució de la denominació dels pobles i la llengua en els territoris de llengua catalana conquerits i dotats d'entitat pròpia per Jaume I ("Regne de València", "Regne de Mallorca"), així com el significat que se'ls ha atribuït al llarg del temps.

11 En aquest context resulta molt productiva la teoria dels *Idealised Cognitive Models* de Lakoff (1987), ja que tant els models cognitius individuals i col·lectius com la seua expressió lingüística articulada en el discurs poden ser conceptualitzats mitjançant aquesta teoria.

12 En l'original: "neuere Konzeptionalisierungen, die Sprachgemeinschaften nicht als homogene Gruppen, sondern als dynamische, vernetzte Gebilde verstehen, denen sich Sprecher selbst zurechnen".

Aquesta diferenciació conceptual provoca que el terme de *comunitat lingüística* siga irrellevant, ja que per definició limita l'anàlisi del discurs difós en una comunitat determinada i exclou categòricament els processos de negociació de la identitat individual o col·lectiva, amb els quals els actors discursius expressen lingüísticament la seua percepció pròpia i de l'altre. La particularitat pel que fa al conflicte valencià-català és el fet que la llengua comuna és, alhora, instrument de l'enfrontament lingüístic i objecte de la discussió quant al significat. Fet que implica que els enunciats lingüístico-discursius i la consciència col·lectiva associada passen a formar part de l'anàlisi sociocultural i lingüístico-cognitiva del concepte de comunitat lingüística.

■ 3 Conflicte lingüístic i discurs identitari

El terme *conflicte lingüístic* va ser definit i utilitzat de forma unívoca per primera vegada pel sociolingüista valencià Aracil (1965).¹³ En aquest treball, també pren com a punt principal de les seues reflexions teòriques la determinació de la relació entre llengua, societat i política, i, més concretament, les “condicions externes” per a l'existència i subsistència d'un sistema lingüístic. En aquesta línia, proposa la *consciència lingüística* i, particularment, el *control lingüístic* (tan relacionat amb l'ordenació política i social) com a elements constitutius d'un sistema lingüístic i, per tant, com a conceptes centrals a l'hora de descriure el conflicte lingüístic (Aracil, 1986: 21s.):

Una ullada ràpida ja suggereix que les condicions polítiques juguen sovint un paper decisiu, directe o indirecte en la història dels idiomes. [...] un nombre cada vegada més gran de funcions lingüístiques indispensables a la subsistència d'un idioma [...] són controlades de molt a prop per l'Estat: i és justament l'Estat qui pot concedir o prohibir als idiomes directament o indirectament, l'exercici de la major part de funcions ‘públiques’.
(*ibid.*: 27)

Segons Ninyoles (1972) aquest poder de determinació que la política exerceix sobre la llengua adopta els trets de “conflicte social” quan el seu ús es veu condicionat per causes econòmiques, socials i culturals que no són acceptades pels parlants. En aquestes circumstàncies, les diferències lingüístiques es poden transformar en símbols d'una oposició social fona-

13 “Fou així que, *fante de mieux*, vaig arribar a usar sistemàticament un terme —‘conflicte lingüístic’ (= *linguistic conflict*)— que ningú, que jo sàpiga, no havia assajat mai de definir.” (Aracil, 1986: 22)

mental (vegeu Ninyoles, 1972: 29). El fet de reconèixer la llengua com a motiu del conflicte explica clarament per què se sol produir una confusió entre els termes *conflicte social* i *conflicte lingüístic*, alhora que en relativitza la importància. La relació entre conflicte lingüístic i el context cultural en què sorgeix es veu més clara en aquesta definició presentada el 1977 en el *Congrés de Cultura Catalana* a Barcelona:

Hi ha conflicte lingüístic quan dues llengües clarament diferenciades s'enfronten l'una com a políticament dominant (ús oficial, ús públic) i l'altra com a políticament dominada. Les formes de dominació són variades: des de les netament repressives (com les que ha practicat l'Estat espanyol sota el franquisme) fins a les políticament tolerants, la força repressiva de les quals és fonamentalment ideològica (com les que practiquen els Estats francès o italià). Un conflicte lingüístic pot ser latent o agut, segons les condicions socials, culturals i polítiques de la societat en què es presenta. (Congrés de Cultura Catalana, 1978: 13)

A l'hora de descriure la problemàtica valenciana, alguns autors parlen d'un "conflicte lingüístic doble" (Doppelbauer, 2006 i 2008; Bodoque Arribas, 2011), és a dir, d'un conflicte espanyol-català, per una banda, i d'un conflicte valencià-català, per una altra. Però el context polític, social i cultural del conflicte intern català és ben diferent del context del conflicte espanyol-català, en el marc del qual es va encunyar el terme. A continuació farem una anàlisi crítica de l'abast d'aquest concepte, per a la qual cosa ens centrarem en quatre factors determinants:

1.) El control lingüístic de caire polític postulat per Aracil (1965) també té una gran influència pel que fa a la imposició del secessionisme lingüístic en el discurs valencià-català, com es demostra clarament en el segon Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana de 2005 —el Nou Estatut—, que prescriu que "[l]a llengua pròpia de la Comunitat Valenciana és el valencià".¹⁴ Altres mostres d'aquest control lingüístic són la creació de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua (AVL) el 1998,¹⁵ la prohibició de l'emissió de TV3 (la Televisió Catalana) a la Comunitat Valenciana el 2007 i la demanda de la Generalitat Valenciana en contra de la definició de llengua valenciana¹⁶ que recull el *Diccionari Normatiu del Valencià* (DNV, 2014). En

14 Article 6.1. de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana de 2005.

15 Es pot trobar més informació sobre el desenvolupament del debat polític sobre el nom i l'estatus de la llengua parlada a València segons el *Nou Estatut* i el *Dictamen* de l'AVL en Doppelbauer (2008).

16 Segons el DNV, la definició de *valencià* és la següent: "Llengua romànica parlada a la Comunitat Valenciana, així com a Catalunya, les Illes Balears, el departament francès

totes aquestes accions podem observar el control lingüístic o, més aviat les competències de control polític, que la Generalitat Valenciana exerceix sobre la definició de la “llengua pròpia”, així com del seu ús. A pesar d’això, no es pot parlar de conflicte lingüístic en sentit estricte (com el definia Aracil), ja que la divisió en autonomies de l’Estat espanyol implica que cada govern autonòmic disposa de competències pròpies —per exemple, quant a les qüestions de política lingüística—, que no són compartides amb altres autonomies. De manera que la Generalitat Valenciana pren les seues decisions quant a política lingüística de forma autònoma i independentment de la política lingüística i els usos de les altres regions de parla catalana. Aquestes decisions no tenen cap repercussió en la realitat lingüística de les altres regions, però sí que tenen una gran influència en l’afebliment de la vitalitat i la força de la catalanofonia vista com a conjunt.

2.) No es pot parlar de conflicte lingüístic en el sentit que hem descrit abans, ja que el discurs secessionista fa referència a dos genolectes molt semblants, que es reflecteix en el gramolecte, cosa que no permet parlar de dues llengües diferenciades. Altres factors que caracteritzen el conflicte lingüístic tampoc no es veuen reflectides en aquest cas, com ara el domini polític del parlant d’una varietat sobre el de l’altra o la distribució diglòssica¹⁷ entre els dos genolectes, que implicaria que un és la llengua de prestigi i l’altre és percebut com a una llengua menor. Les diferències genolectals no presenten una relació directa amb les fronteres político-administratives de les comunitats autònomes¹⁸ i són preses en consideració en l’estandardització del català (vegeu Alcover, 1939–1962, i Marí, 2010). La norma de Pompeu Fabra (1868–1948) del 1913, adoptada per l’IEC, va ser adaptada a la varietat valenciana el 1932 amb les *Normes Ortogràfiques de Castelló*,

dels Pirineus Orientals, el Principat d’Andorra, la franja oriental d’Aragó i la ciutat sarda de l’Alguer, llocs on rep el nom de català”. En produir-se la publicació del diccionari de l’AVL, la Generalitat Valenciana va exigir que “adequaren la definició de valencià a l’Estatut”. Al començament de febrer del 2014, diversos mitjans de comunicació catalans i valencians es van fer ressò de les paraules següents del secretari general del PPCV, Serafín Castellano: “amb aquesta definició de valencià l’Acadèmia Valenciana de la Llengua perdia la raó de ser i s’enfrontava al sentiment de la majoria del poble valencià”; vegeu, per exemple, *VilaWeb* del 04-02-2014.

17 Vegeu Ferguson (1971 [1959]).

18 Com també assenyala Radatz (1993) en la seua anàlisi lingüística crítica de l’argumentació del secessionisme valencià, on afirma que no es pot definir cap conjunt d’isoglosses significatiu que permeta distingir el català occidental de la Comunitat Valenciana amb el català occidental del Principat.

que van ser acceptades per les institucions lingüístiques i culturals rellevants de València.

3.) A pesar d'això, els anys següents els valencians anticatalanistes van promoure el retret que la “norma barcelonina” havia oprimint la valenciana i parlaven d’un “imperialisme català”, al qual no s’havien de sotmetre: “no mos fareu catalans”. Però, si el comparem amb el conflicte espanyol-català, aquest “conflicte” no té cap base lingüística —malgrat les diferències genolèctals—, per la qual cosa es revela com a un conflicte cultural entre la identitat de València i la de Catalunya. Els valencians que defensen la idea que el valencià és una llengua “independent” del català, pretenen expressar una voluntat d’autoafirmació de la identitat valenciana i, per això, remarquen que no són catalans, no parlen català i no volen tenir res a veure amb Catalunya.

4.) En última instància, aquesta afirmació fa que el contingut simbòlic atribuït a la llengua nacional siga el centre del conflicte lingüístic. Mas (2012) analitza l’expressió lingüística de la polarització ideològica a València associada al conflicte lingüístic. En el seu treball, identifica quatre prototips lingüístics del discurs polític —el secessionista (*secessionist*), el particularista (*particularist*), el convergent (*convergent*) i l’uniformista (*uniformist*)—, que anomena “models de llengua” o “models de parlants”, ja que són emprats per grups socials determinats, implicats en el discurs ideològic, que trien una variant lingüística concreta a fi de subratllar la seua posició política (Mas, 2012: 292). Seguint aquest fil, sembla adequat qualificar el conflicte present a la catalanofonia com a un *discurs identitari*, que amb la polèmica tractada determina i conforma de forma decisiva la percepció i forma d’expressió de la “llengua pròpia” i de la “comunitat lingüística”.

■ 4 Conclusions i perspectives de futur

El polèmic discurs present a la Comunitat Valenciana sobre la “llengua pròpia” i la identitat demostra que una unitat lingüística real pot ser amenaçada, no tan sols per factors extralingüístics com ara la repressió per part d’una altra comunitat lingüística, sinó també —com remarca Fuster (1996)— per decisions o posicions polítiques i nacionals dins de la mateixa comunitat lingüística. Aquestes decisions poden, al seu torn, ser promogudes per part de l’estat central.

En aquest context, l’anàlisi crítica i la delimitació dels conceptes socio-lingüístics *comunitat lingüística* i *conflicte lingüístic* ens ha portat a la conclusió

que aquests no resulten un marc conceptual suficient per a la caracterització dels conflictes lingüístics i identitaris en una comunitat lingüística. Per una banda, el concepte de *conflicte lingüístic* s'utilitza de forma indiscriminada per a referir-se a situacions sociopolítiques i sistemes no comparables, així com a la seua influència en la llengua. Per altra, els dos conceptes mostren una tendència a “essencialitzar” i simplificar el desenvolupament històric d'una comunitat lingüística i cultural, fet que provoca que no contemplen els processos discursius d'interpretació i negociació de la percepció cultural pròpia i aliena, que es poden constituir en noves realitats lingüístiques.

Com a alternativa a aquests termes, hem proposat *comunitat discursiva* i *discurs identitari*, conceptes que permeten analitzar i descriure situacions de conflicte dins d'una comunitat lingüística on el confrontament no té el seu origen en la variació genoelectal, sinó que es construeix de forma discursiva a fi d'expressar el concepte propi i diferenciador d'identitat i comunitat. Amb aquesta nova perspectiva, es poden explicar els actors socials del discurs de forma més esclaridora, fenomen d'una gran importància, ja que són els subjectes que determinen i modifiquen l'existència i contingència històrica de la comunitat a través del discurs social. Per tant, a l'hora de descriure la problemàtica valenciano-catalana, sembla que l'anàlisi de les diferents concepcions d'allò “propi” i d'allò “aliè”, que es presenten de forma lingüística-conflictiva en el discurs a estudiar, és un punt de referència obligatori. ■

■ Bibliografia

- Alcover, Antoni M^a. / Moll, Francesc de B. (1939–1962): *Diccionari català-valencià-balear* (10 vols.), Palma de Mallorca: Moll.
- Aracil, Lluís V. (21986): “Conflicte lingüístic i normalització lingüística a l'Europa Nova” [1965], dins: id.: *Papers de Sociolingüística*, Barcelona: Edicions de la Magrana, 21–38.
- Berschin, Benno / Radatz, Hans-Ingo (2015): “Mediale Emergenz als Indikator eigensprachlicher Selbstbehauptung. Das Beispiel der (west-) europäischen Regionalsprachen (WERS)”, dins: Kailuweit, Rolf (ed.): *Medien und Minderheiten*, Freiburg: Rombach, 65–83.
- Bodoque Arribas, Anselm (2011): “El model valencià de política lingüística”, *Revista de Llengua i Dret* 56, 143–171.
- Bloomfield, Leonard (1956 [1933]): *Language*, New York: Henry Holt and Co.

- Congrés de Cultura Catalana (1978): *Resolucions*, vol. I, Barcelona: Països Catalans.
- Doppelbauer, Max (2006): *Valencia im Sprachenstreit. Sprachlicher Sezessionismus als sozialpsychologisches Phänomen*, Wien: Braumüller.
- (2008): “Wie aus dem valencià eine eigenständige Sprache wurde. Kritische Analyse des *Dictamen* und des *Nou Estatut*”, *Zeitschrift für Katalanistik* 21, 281–296.
- Ferguson, Charles (1971 [1959]): “Diglossia”, dins: *id.* (ed.): *Language Structure and Language Use*, Stanford: Stanford University Press, 1–26.
- Flor, Vicent (2011): *Noves glòries a Espanya. Anticatalanisme i identitat valenciana*, Catarroja / Barcelona: Afers.
- Fuster, Joan (1962): *Qüestió de noms*, Barcelona: Edicions d’aportació catalana.
- (42013 [1962]): *Nosaltres, els valencians*, Barcelona: Edicions 62.
- Fuster, Joan / Iborra, Josep (1996): *Breviari cívic*, Barcelona: Edicions 62.
- Gumperz, John J. (1971 [1962]): “Types of linguistic communities“, dins: *id.* (ed.): *Language in Social Groups. Essays by John J. Gumperz, selected and introduced by A. S. Dil*, Stanford: Stanford University Press, 97–114.
- Gusmani, Roberto (1999): “Ethnos und Sprachgemeinschaft“, dins: Reiter, Norbert (ed.): *EuroLinguistik – ein Schritt in die Zukunft. Beiträge zum Symposium vom 24. bis 27. März 1997 im Jagdschloß Glienicke (bei Berlin)*, Wiesbaden: Harrassowitz, 329–335.
- Janicki, Karol (2008): “How Cognitive Linguistics can help to solve political problems”, in: Kristiansen, Gitte / Dirven, René (eds.): *Cognitive Sociolinguistics: Language, Variation, Cultural Models, Political Systems*, Berlin: De Gruyter, 417–541.
- Kailuweit, Rolf (1997): *‘Vom EIGENEN Sprechen’ – eine Geschichte der spanisch-katalanischen Diglossie in Katalonien (1759–1859)*, Frankfurt am Main: Peter Lang (Variolinguä; 4).
- Keller, Reiner (42011): *Diskursforschung. Eine Einführung für SozialwissenschaftlerInnen*, Wiesbaden: VS Verlag.
- Lakoff, George (1987): *Women, fire, and dangerous things. What categories reveal about the mind*, Chicago [et. al.]: University of Chicago Press.
- Marí, Isidor (2010): “La nova gramàtica de l’Institut d’Estudis Catalans”, *Llengua i ús* 49, 18–26.

- Mas, Josep-Àngel (2012): “Catalan as a pluricentric language: the Valencian case”, dins: Muhr, Rudolf (ed.): *Non-dominant Varieties of Pluricentric Languages. In Memory of Michael Clyne*, Wien et al.: Peter Lang, 283–300.
- Ninyoles, Rafael L. (1969): *Conflicte lingüístic valencià. Substitució lingüística i ideologies diglòssiques*, Barcelona: Edicions 62.
- (1972): *Idioma y poder social*, Madrid: Tecnos.
- Pradilla Cardona, Miquel Àngel (2012): “Comunitat lingüística vs comunitat comunicativa. Un debat inacabat en el marc de la Catalanofonia”, dins: Doppelbauer, Max / Kremnitz, Georg (eds.): *El concepte de Països Catalans. Llengua, literatura, cultura*, Wien: Ed. Praesens, 160–171.
- Radatz, Hans-Ingo (1993): “«Katalanisch» oder «Valencianisch»? Zum sprachlichen Sezessionismus im Land Valencia”, *Zeitschrift für Katalanistik* 6, 97–120.
- Raith, Joachim (2004): “Sprachgemeinschaft – Kommunikationsgemeinschaft”, in: Ammon, Ulrich et al. (eds.): *Sociolinguistics. An international handbook of the science of language and society*, Berlin et al.: De Gruyter (HSK; 3.1), 146–158.
- Reckwitz, Andreas (2004): “Die Kontingenzzperspektive der ‚Kultur‘. Kulturbegriffe, Kulturtheorien und das kulturwissenschaftliche Forschungsprogramm”, dins: Jaeger, Friedrich / Rüssen, Jörn (eds.): *Handbuch der Kulturwissenschaften. Band III: Themen und Tendenzen*, Weimar: Metzler, 1–20.
- Sinner, Carsten (2004): “Sprachen und Sprachkontakt in Andorra: ein Überblick”, *Zeitschrift für Katalanistik* 17, 91–110.
- Viadel, Francesc (2009): “No mos farem catalans”. *Història inacabada del blaverisme*, València: Publicacions de la Universitat de València.
- Voss, Antje (2002): *Das Valencianische zwischen Autonomie und Assimilation. Sprachgeschichtliche und soziolinguistische Untersuchungen zu einer spanischen Comunidad Autónoma*, Frankfurt am Main: Peter Lang.
- Warnke, Ingo / Spitzmüller, Jürgen (2008): “Methoden und Methodologie der Diskurslinguistik – Grundlagen und Verfahren einer Sprachwissenschaft jenseits textueller Grenzen”, dins: *id.* (eds.): *Methoden der Diskurslinguistik. Sprachwissenschaftliche Zugänge zur transtextuellen Ebene*, Berlin, New York: De Gruyter, 3–54.

■ **Bibliografia electrònica**

VilaWeb (04.02.2014): “Les amenaces de Fabra a l’AVL frenen la presentació del ‘diccionari normatiu’”, <<http://www.vilaweb.cat/noticia/4171020/20140204/amenaces-fabra-lavl-frenen-presentacio-diccionario-normatiu.html>> [última consulta: 16.09.2014].

Acadèmia Valenciana de la Llengua (ed.) (2014): *Diccionari Normatiu Valencià*, <<http://www.avl.gva.es/dnv>> [última consulta: 16.09.2014].

■ Hanna Budig, Universitat d’Alacant / Otto-Friedrich-Universität Bamberg, Institut für Romanistik, An der Universität 5, D-96047 Bamberg, <hanna.budig@uni-bamberg.de>.

Zusammenfassung: Der vorliegende Beitrag befasst sich mit dem Phänomen des sprachlichen Sezessionismus in der *Comunitat Valenciana* und somit mit Sprach- und Identitätskonflikten innerhalb einer Sprachgemeinschaft. Angesichts konkurrierender Deutungen einer historischen, kulturellen und sprachlichen Identität im katalanisch-sprachigen Raum, werden die soziolinguistischen Konzepte von *Sprachgemeinschaft* und *Sprachkonflikt* kritisch rekapituliert und mit einer diskurstheoretischen Perspektive konfrontiert. Mit den aus dieser Perspektive gewonnenen Begriffen der *Diskursgemeinschaft* und des *Identitätsdiskurses* deutet sich eine Forschungsperspektive an, die sowohl die sozialen, kognitiven und sprachlichen Aspekte des Konflikts berücksichtigt. ■

Summary: The present contribution deals with the phenomenon of linguistic secessionism in the *Comunitat Valenciana* and therefore with intra-communal conflicts over language and identity. In view of the fact that competition among views on historical, cultural and linguistic Catalan identity is still fierce, the sociolinguistic concepts of *linguistic community* and *linguistic conflict* will be reviewed critically and confronted from the perspective of discourse theory. The terms won from this perspective – *discourse community* and *identity discourse* – suggest an approach which takes account of the social, cognitive and linguistic aspects of the conflict. [Keywords: València; linguistic community; linguistic conflict; discourse community; identity discourse] ■